

УДК 630*4:633.877 (477.42)

***LOPHODERMIMUM PINASTRI* CHEV. – ЗБУДНИК ШЮТТЕ
СОСНОВИХ КУЛЬТУР У ДП «ЄМІЛЬЧИНСЬКЕ ЛГ»:
СИМПТОМАТИКА І ШКОДОЧИННІСТЬ**

М. О. Гайченя, студент*

Житомирський національний агроекологічний університет

Ключові слова: ураження, *Lophodermium pinastri*, молоді культури, *Pinus sylvestris*, симптоматика, шкодочинність.

Серед голонасінних рослин, хвойні найбільше пристосовані до сучасних умов існування. Але в культурах, за цілого ряду різних умов, рослини втрачають біологічну стійкість і піддаються впливу патогенів. У лісових розсадниках останніми роками спостерігається значний розвиток фітопатогенних грибів-збудників хвороб садивного матеріалу [3;5]. Особливо небезпечними для молодих рослин як хвойних, так і листяних видів є захворювання листкового апарату.

Нашими дослідженнями передбачається визначення сучасного фітосанітарного стану молодих культур *Pinus sylvestris*, зокрема особливостей характеру ураження рослин *Lophodermium pinastri* у ДП «Ємільчинське лісове господарство». Оскільки прояв і біологія більшості видів шютте хвойних схожі, дослідження діагностичних ознак, особливостей патогенезу збудника шютте та встановлення закономірностей поширення хвороби від ряду лісівничо-таксаційних показників досліджуваних об'єктів є безумовно доцільним і актуальним.

Збудник *L. pinastri* прогресує в розсадниках і молодих соснових насадженнях підприємства, поодинокі трапляються і на хвої дерев старших вікових груп. Особливо небезпечний для *P. sylvestris* у віці 1-5 років [1;4]. Восени на хвоїнках сосни з'являються жовтуваті плями (рис.) у вигляді перетяжок, які поступово збільшуються. Навесні хвоїнки стають всохлими, червоно-бурого забарвлення, з нижньої сторони формуються плодові тіла у вигляді дрібних «рисочок», розташовані паралельними рядами. На них влітку розвиваються чорні подушечки спороношення, спори яких уражують сусідні хвоїнки. Інфекція зберігається в ураженій хвої.

---

*Науковий керівник – к.б.н., ст. викл. М. В. Швець

Рис. Первинні симптоми ураження хвої *P. sylvestris* збудником шютте: загальний вигляд (зліва) та збільшено (справа)

Для захисту *P. sylvestris*, від збудника шютте в розсадниках і молодих культурах слід створювати оптимальні умови для росту і розвитку рослин, враховуючи природні умови конкретного регіону. Проводити щорічні попереджувальні обприскування всіх посівів з використанням спектру препаратів (колоїдної сірки, бордоської рідини, БМК, топсину-М, фундазолу та ін).

Список джерел літератури:

1. Крамарец В. А., Мацях І. П. Болезни сеянцев и саженцев древесных пород в лесопитомниках на территории Бескид (Украинские Карпаты). *Наука о лесе XXI века*: матер. Междунар. науч.-практ. конф. Гомель : Инст. леса НАН Беларуси, 2010. С. 346-349.
2. Краснов В. П., Ткачук В. І., Орлов О. О. Довідник із захисту лісу : довідник. Київ, 2011. 528 с.
3. Мацях І. П., Стоцка Т., Крамарець В. О. Вилягання сіянців деревних порід в розсадниках Бескид. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2011. Вип. 118. С. 177-184.
4. Соколова Э. С., Галасьева Т. В. Грибные болезни хвойных пород в питомниках и молодняках : науч. пособ. Москва : МГУЛ, 2005. 43 с.
5. Ткачук В. І. Проблеми вирощування сосни звичайної на Правобережному Поліссі : монографія.. Житомир: Волинь, 2004. 464с.